

U župi Vinici postoji pet grobalja, na kojima se svake godine slave svete mise u povodu svetkovine Svih svetih i Dušnoga dana. Ovoga puta na svetkovinu Svih svetih slavljene su svete mise u župnoj crkvi Rođenja Marijina, zatim u Mijakovu Polju (u grobljanskoj crkvi Presvetoga Trojstva u Perkovićima i u grobljanskoj crkvi sv. Nikole Tavelića u Mamićima). Na Dušni dan slavljene su mise u obnovljenoj crkvi središnjega viničkog groblja, te u grobljanskoj crkvi sv. Ane u Rošnjačama i u crkvi Duha Svetoga u Ivandinu groblju. Sve mise predvodio je župnik don Ilija Drmić, koji je održao prigodne propovijedi govoreći o smrti, pokopu i grobu, posebno o Grobu koji je ostao prazan nakon što je iz njega uskrsnuo Krist, te tako nagovijestio da će svi naši grobovi ostati prazni o uskrsnuću mrtvih.

U povodu ova dva blagdana upriličene su u suradnji s Brankom Ivankovićem Mitom izložbe slika na svim spomenutim grobljima.

Ipak sve je ovo najviše priređeno u povodu restauracije prezbitarija stare grobljanske crkve u Vinici.

U župi Vinici postoji pet grobalja, na kojima se svake godine slave svete mise u povodu svetkovine Svih svetih i Dušnoga dana. Ovoga puta na svetkovinu Svih svetih slavljene su svete mise u župnoj crkvi Rođenja Marijina, zatim u Mijakovu Polju (u grobljanskoj crkvi Presvetoga Trojstva u Perkovićima i u grobljanskoj crkvi sv. Nikole Tavelića u Mamićima). Na Dušni dan slavljene su mise u obnovljenoj crkvi središnjega viničkog groblja, te u grobljanskoj crkvi sv. Ane u Rošnjačama i u crkvi Duha Svetoga u Ivandinu groblju. Sve mise predvodio je župnik don Ilija Drmić, koji je održao prigodne propovijedi govoreći o smrti, pokopu i grobu, posebno o Grobu koji je ostao prazan nakon što je iz njega uskrsnuo Krist, te tako nagovijestio da će svi naši grobovi ostati prazni o uskrsnuću mrtvih.

U povodu ova dva blagdana upriličene su u suradnji s Brankom Ivankovićem Mitom iz Bile kod Livna, koji ima svoju umjetničku Galeriju ArtMit, i izložbe slika na svim spomenutim grobljima ovih hrvatskih i drugih slikara: B. Drmić (Presveto Trojstvo), F. Kovač (Raspelo), S. Simeon (Tulipani), S. Bašić (Posljednja večera), M. Latifić (Povratak s polja), B. Džidić (Krtao pun plodova), E. Vuković (Brodovi), A. Bijelić (Pejsaž), E. Medanić (Zimnica), I. Zec (Brodice), D. Lovrić (Plodovi jeseni) i N. Mistrić (Svijeća), te B. Ivankovića medaljon s naslovom Trnovom krunom okrunjena glava Isusa Krista. Ipak sve je ovo najviše priređeno u povodu restauracije prezbitarija stare grobljanske crkve u Vinici, o čemu ovdje donosimo kratko izvješće.

Poslije ovogodišnje proslave Male Gospe u Vinici otpočeta je restauracija dijela stare crkve Male Gospe u središnjem viničkom groblju. Taj posao izvodili su pod nadzorom ing. Milana Čamberra i uz nazočnost župnika don Ilije Drmića sljedeći majstori: Filip Prljević, Petar Urtić, Matko i Mario Subašić, te radnici kamenoklesarske radionice Mramor Vir. Od urađenih poslova na uređenju prezbitarija stare crkve treba istaknuti sljedeće, a to je da je temeljito obnovljen i

posvema preuređen prezbitarij: popravkom krova izvana koji je prokišnjavao na dva mjesta, obijanjem žbuke iznutra, čišćenjem kamena i fugiranjem, zatim preuređenjem strujne instalacije kao i razglasnoga sustava, postavljanjem triju kamenih sedia, kamenoga oltara i ambona na novopostavljeni kameni pod, te krstionice s lijeve strane glavnoga ulaza u crkvu što će služiti kao kamenica za svetu vodu kojom se križaju vjernici pri ulasku u hram Božji. Kameni oltar, ambon i krstionicu darovao je naš župljanin don Blaž Ivanda, a sada župnik u Čeljevu. On je inicijator dara mozaika (140x140 cm) hrvatske umjetnice Blaženke Salavarda s naslovom Isus nosi svoj križ, što je postavljen u sredinu središnjega zida uređenoga prezbitarija. U pročelju ovoga uređenoga prezbitarija, gdje su uočljivi dijelovi prastare srednjovjekovne crkve iz prijeturskoga razdoblja, postavljen je stari križ iz 1910. god., što ga je svojoj župi u Vinici darovala skupina vjernika iz Vinice.

Na križu, koji se nalazio do 22. listopada 2009. u župnoj crkvi, a otada prenesen je u staru crkvu u središnjem viničkom groblju, stoji sljedeći natpis: "Spomenik 1910. Bože Bilobrk, Joko i Nikola Bilobrk, Ivan Bilobrk i njegova obitelj, Jaka, Mila, Ilija Bilobrk, Ante Čalušić, Branko Čalušić, Jakov i Zeko Čalušić, Mate Ćurković, Ivan Bilić, Nikola Đikić, Ivan Đikić, Ivan Vlajčić, Petar Subašić." Očito da se radi o godini darovanja spomenutih dobrotvora. Križ iz 1910. god. zacijelo najprije se nalazio u staroj crkvi u groblju, moguće i u crkvi pokraj staroga župnog dvora na Brigu, a svakako prenesen je u novu crkvu na Brigu 1939. god. kad je ta župna crkva blagoslovljena i stavljena na uporabu vjerničkome puku.

U staroj grobljanskoj crkvi nalaze se i tri slike našega slikara Dragana Jurčevića Šimuljkova, zatim još jedan polureljef koji prikazuje Gospu, te dva kipa, jedan s njezinim likom a drugi prikazuje Srce Isusovo. Kipovi su postavljeni na kamena postolja, što daje jaki estetski doživljaj bez obzira na njihovu umjetničku vrijednost. I svjetla su tako postavljena da svojom svjetlošću daju poseban dojam i doživljaj ove prastare crkve čiji je obnovljen samo prezbitarij, a ostali dijelovi crkve iznutra i izvana čekaju svoje obnovitelje.

Posebna je priča o zvonima ove crkve, koja su prestala zvoniti tijekom zadnje godine dana jer su na njima nastali neki važni kvarovi. Naime, prošle godine 9. kolovoza za vrijeme zvonjenja prije svečane mise na spomeniku žrtvama ratova, posebice Drugoga svjetskog rata i Domovinskoga rata, kad je ujedno bio spomen na 150. obljetnicu gradnje ove crkve, otpao je jezičak iz velikoga zvona težak oko 10 kg i sreća je da nitko nije bio pokraj crkve od vjernika jer bi nekoga taj jezičak udario a taj bi od udara teško preživio. Zvonar toga dana bio je Tomislav Šiško, koji inače živi s obitelji u Slavonskom Brodu a sin mu je spiritanac p. Ante, koji je onedavno postao župnikom jedne župe u Slavonskom Brodu nakon više godina misionarskoga rada. I malo je zvono zatajilo s jezičkom a bilo je i drugih kvarova koji su bili vrlo pogibeljni, te se nije moglo zvoniti niti bilo kojom prigodom. U ovoj restauraciji pristupilo se temeljito i tome poslu, pa su isti majstori obnovili i zvona osposobivši ih za uredno zvonjenje u svim prigodama. Tijekom rada na sanaciji zvona, otkrili su majstori i više rupa kroz koje se slijevala kiša u crkvu, te je i to sanirano a te rupe pokazateljem su nemara prijašnjih restauratora.

Na malom zvonu piše: Ljevaonica zvona Jakov Cukrov Split god. 1923. Sv. Anti posvećuju štovatelji, Vinica god. 1923. Lik sv. Ante, Lik Gospin s Isusom, Raspelo te Anđeo i dječak sa štapom.

Na velikom zvonu piše: Lik Gospin i Isus, zatim listovi grožđa okolo, Salio Kvirin Lebiš, Zagreb 1934. Ovo zvono na čast Male Gospe u Vinici nabaviše sebi Vinica, Mijakovo Polje, Rošnjače i Čauševac god. 1934. za župnikovanja o. fra Karla Grbavca.

Prozori u prezbitariju bili su zakrčeni i nisu se mogli otvarati kao ni ulazna vrata. Trebalo je

mnogo napora da se to obavi prije bilo kojega prijašnjega sprovoda. Na vratima je bio razbijen i prozor od silnih natezanja oko otvaranja i zatvaranja, pa je i to trebalo riješiti na najbolji mogući način kao i spomenute prozore u prezbitariju. Sada je sve funkcionalno i uredno. Uza sve to valja ovom zgodom spomenuti i to da su naši majstori prošle godine uoči otvaranja spomenika žrtvama ratova popločali prostor ispred ulaznih vrata crkve, a radnici su u groblju uklonili 10 gomila smeća i onoga materijala što je nastao usljed kopanja grobnica od prije 30-ak godina. Uza zid groblja bilo je 55 kamiona zemlje i drugoga materijala što smo ga odatle otjerali u rupe na našem polju. Već tim poslovima nagovijestili smo ovogodišnje uređenje crkve, a poslije ovoga slijede daljnji poslovi s tim da se svi angažiramo i pripomognemo svojim novčanim priložima jer ova gradnja treba biti djelo svih nas a ne samo nekolicine ljudi iz Vinice. Ako igdje trebamo biti jedinstveni u gradnji i obnovi, onda je to u uređenju grobljanske crkve i groblja, gdje počivaju naši dragi pokojnici. I kad se raselimo bilo gdje i odemo poslom ne znam gdje, uvijek se valja vratiti u rodni zavičaj i običi svoje groblje jer time izražavamo iskonsku ljubav prema svojim.

Prije 26 godina obnovio ju je don Ante Ivančić Bikić, utvrdivši joj stabilnu konstrukciju otpornu na potrese, a tim poslom očuvao je ovaj sakralni objekt od rušenja. Ova crkva svjedokom je minulih vremena turskoga strahovlada u ovim našim prostorima, a pokazateljem je hrabrosti i snage naših ljudi da je otpočnu gotovo nanovo graditi na temeljima stare crkve iz prijeturskoga razdoblja, pod vodstvom roškopoljskoga župnika fra Petra Kordića ito 1856. god. kad su Turci izdali zakon o slobodi podizanja crkava, koje su inače postojale prije njihova dolaska na ove naše prostore a oni su ih porušili u više navrata a posebice 1516. god. kada je zatrt trag mnogim katoličkim crkvama u Herceg Bosni. Otada pa do 1856. god. rijetko gdje da su podizane crkve, a od te godine dopuštanja gradnje negdje su nikle jer je bilo snage i sredstava da se to uradi. U Rošku Polju podignuta je iste godine crkva ali nimalo nije nalikom na ovu u tadašnjoj podružnici Vinici, što je pokazateljem novčane moći u to doba. Roškopoljska je bila pokrivena strijom, a vinička kamenim pločama i s mnogo većim i elegantnijim zidovima a posebice s kvalitetno urađenim prozorima i vratima. U to vrijeme Vinica sa svojim selima pripadala je župi Roško Polje sve do 1885. god., a otada je samostalnom župom u čijii su sastav ušla i sela današnje župe Rašeljke koja su opet do te godine pripadala župi Grabovici, odnosno još prije toga župi Vidoši. Od Vinice su se odvojila 1934. god. sela što su joj bila pridružena i ona su se objedinila pod župu Rašeljke.

Vinica, 2. studenoga 2009.
don Ilija Drmić

{gallery}obnovastarecrkve{/gallery}